קיד א מיי׳ פי״ד מהל׳

וכות הפוננה היכונ ז: קמו ב ג ד מיי פ״ר

אוכלין הלכה טו:

קמו ה מיי פ״א מהלי פסולי המוקדשין

אוכליו הל' טוז:

תורה אור השלם

ו. וְהַבְּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל

טמא לא יאכל באש ישרח

וֹהַבְּשָׁר בָּל טְהור יֹאֹבֵל

ד. 2. מכל האכל אשר יאכל

2. בּנְּכֶל וְּהֹצֶּל זְּאָשֶׁר יִּטְּהָא אֲשֶׁר יְבוֹא עְלָיוֹ מֵיִם יִטְמָא וְכָל מַשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְּׁתָה בְּכָל בְּלִי יִטְמָא:

יהיה טהור ונגע בּנְבְלָתִם

יִטְמָא: ויקרא יא לו 4. רַק הַדְּם לא תֹאבֵלוּ עַל

רבינו חנגאל (המשר)

דכן ממש איך אמר ר' אליעזר

. רר׳ מאיר מרירא ליה דמרר

עצמז יש בהז. ופרקינז אליבא

עבטן שבחן ופרקין אליבא דרב מאי כדבריו אחדא, פירוש דמודה ר׳ אליעזר לר׳

מאיר אסיפא דאמר לטמא

מאין אסיפא האמון לטמא אחרים טהור, ופליג עליה ארישא דאמר ליטמא טמא.

והא דרבינא דאמר וכז היה ר' אליעזר אומר כדבריו דנפשיה שאין טומאה למשקין כלל עלתה בקשיא.

אמר מר ועל משקה בית מטבחיא דכן רב אמר דכן מטבחיא דכן רב אמר דכן

ממש מדאורייתא. קסבר

טומאת משקין מדרבנן היא,

במשקה בית המטבחים לא

גזרו. ושמואל אמר דכן שאינן

מטמאין אחרים אבל הן עצמן מיטמא[ין]. דקסבר טומאת

מדאורייתא, ולטמא אחרים דרבנן, וכי גזור רבנן לטמא

אחרים זולתי משקה בית

אווו בייות מסקח בית המטבחים. וקשיא לן אליבא דשמואל דאמר טומאת

משקין עצמן יש בהן ואינן

משקין

. לעצמן

ליטמא טמא אבל

הַאָרֵץ תִשְׁפָּבֵנוּ כַּמַיִם:

מכלכום

אבות הטומאה הלכה

公1.

ל) נדרים יט. תוספתה לא מריט יק. מוקפנות דטהרות פ"ה ה"ה [ומשום דבמשנה דטהרות מ"ז ומ"ע בפ"ד לא נזכר דברי ר' מאיר לכן שפיר איתא דמניא ספק משקין], ב) [לקמן יו:], (ג ולקמן יו:) עדיות פ"ח מ"ד נדרים יט. ע"ו לו. [ע"ש], ד) [ל"ל רבי יוסי], ה) [לקתן יו. ע"ו לו:ו. ו) ועי׳ רש״י חוליו טז. ד״ה לענין הכשר], ז) חולין וחוליו לג. לו:ז, ע) וויחרם ימן, י) [שמיני פרשה י], כ) [לקמן ית.], ל) דף ית:, מ) לקמן יח.,

הגהות הב"ח (h) רש"י ד״ה ספק משקה וכו׳ כגון היה מקל בידו:

מוסף רש"י ספק משקין. לכל טומאת משקין קרי ספק, משום דלית להו עיקר מן התורה, לפי שלא מצינו טומאה למשקין בפירוש מן התורה, והא דכתיב (ויקרא יא) וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא, החוא הכשר הוא (נדרים ימ.). ליטמא טמא. לקבל טומאה לעלמן ודאי טמאין שום. אבל טומאת עצמן (שם). אבל טומאת עצמן יש להן. מלאורייתא רמיא עצמן עלייהו אם נטמא (ש"ז לז:) קסבר שמואל יש למשקין טומאה מן החורה להיטמא רבנן לדכינהו לא דייו שהו דכו. שלין מטמלין (חולין לו:). שאינו מכשיר. אם נפל על הזרעים (שם לג.). דם שנשפך כמים. הוי כמים

ומכשיר (שם).

מוסף תוספות דרחיר גרי אוכל דמשמע משקה. תוס' ר"פ (יד: ד"ה הל). ב. אלמא דלעצמן איכא טומאה דאורייתא. שס. ג. משמע דאפי׳ טומאת ג. נוטכוכ האכ עצמו אין בהן. תוס' שאנץ. ד. ועליה קאמר דלטמא אחרים אין טומאה למשקין אחרים אין טומאה למשקין כל עיקר. ח'י הכ"ין, בין לאוכלין בין לכלים. תוס' הלח"ש. ה. ואין צריך למת ושרץ לכל חד וחד תרי קראי משום תלושין ומחוברין דכיוז. חוליו לו: מוס' ד"ה חד. ו. ונגע בו השרץ. מוס' הרא"ש, ז. אלמא כל זמן שהוא במים אינו טמא. תוס' הלא"ש. וקאי אדם מום' ואמים. ואמים. תוס׳ שחגן. ט. דעדיפא מהא קמשני, אבל הכא לא מצי לשנויי כי

רבינו חננאל

התם לכך אמר הכי. תוס' ר"פ.

ספק משקה הוא טמא אבל לטמא אחרים טהורים. וכיון משקה הוא אמר ר"מ זה . טהור, ומאחר ששורפין אותו עם הבשר שנטמא באב הטומאה, כך מותר לשרוף התרומה הטמאה והטהורה יחדו, ואמר לו ר״י לא כי אלא ולד שנטמא מספק משקין לאוכלין טמא מן התורה הוא טומאת משקין לטמא אחרים מז התורה. ונמצאת משנתנו לך"מ טמא וטהור, לר"י טמא לר"מ טמא, לפיכך השיב ר"י לטעמיה אינה היא המדה, שזה. טמא וטמא וזה טמא וטהור, ונמצאת לטעמא דר"מ מדה ולטעמא דר"י אינה היא מדה. ואקשינן אהא דתניא ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים טהור

הלכך הויא ליה ספיקא דאורייתא ולחומרא. ספק משקה לטמא אחרים כגון (4) הית' מקל בידו ובראשה משקין טמאין וזרקה לבין הככרות טהורין ספק נגעה ספק לא נגעה זה הוא ספק משקה לטמא אחרים. כך היא שנויה במסכת טהרות [פ"ד מ"ט]: טהור. אותן הככרות טהורות הן דקסבר משקין לטמא אחרים מדרבנן הוא ולא מדאורייתא ולא דורש יטמא דכתיב גבי משקין" בלשון יטמא הלכך הויא ליה ספיקא דרבנן ולקולא. וגירסא הכי איתא ספק משקה ליטמא טמא לטמא אחרי׳ טהור: רבי אלעזר גרסי': לכל טמא. אספק משקה לטמא אחרים קאי כשנולד ספק נגיעת שום דבר טהור במשקין טמאין בין שנולד ספק זה בכלים בין שנולד באוכלין הרי הוא טמא מספק דקסבר משקין מטמאין כלים מן התורה ויליף טעמא מאשר ישתה בכל כלי יטמאש ודרים יטמא יטמא ומדסמכיה לכלי משמע יטמא את הכלי והכי דרשינן ליה בתורת כהניםי הלכך כי הוי ספק הוי ליה ספיקא דאורייתא וברה"י ספיקו טמא: ר' יוםי ור׳ שמעון אומרים לאוכלין טמאין. אם נולד ספק זה באוכלים כגון משקין טמאין שנשפכו לבין הככרות ספק נגעו ספק לא נגעו טמאין דקא סברי משקין מטמאין אוכלין מדאורייתא הלכך ספק נמי ברשות היחיד טמא: לכלים שהורים. אבל אם נולד ספק זה בכלים כגון משקין טמאין שנשפכו לבין הכלים ספק נגעו ספק לא נגעו טהורין דקסברי משקין אין מטמאין כלי אלא מדרבנן ועל ספיקו לא גזרו ורבי יוסי ור"ש דרשי יטמא יטמא כרבי יהודה ומיהו כלים לא כדיליף בפירקיןי יטמא לטמא את האוכלים או אינו אלא לטמא את הכלי אמרת לא כך היה: טומאה בעולם. מדאורייתא ואפילו לטומאת עלמן: ר' אלעור אומר אין טומאה למשקין. מן התורה כל עיקר

ספק משקה ליטמא טמא לטמא אחרים טהור. כשנולד ספק במשקה בתחילת טומאתו כגון טמא שפשט רגלו במשקין טהורין ספק נגע ספק לא נגע זהו ספק משקה ליטמא שנולד לו ספק טומאה טמא מן הספק דקסבר טומאת משקין להיות עלמן טמאין דאוריית׳ היא דכתיבש וכל משקה אשר ישתה וגו׳

מא משקין ליטמא ממא לטמא אחרים מהור דברי רומ וכן היה רבי אלעזר אומר כדבריו רבי יהודה אומר לכל ממא רבי יוםי ור"ש אומרים לאוכלין ממאין לכלים מהורין וסבר רבי אלעזר משקין אית להו מומאה בעולם והתניא יר"א אומר אין מומאה למשקין כל עיקר תדע שהרי מהעיד מ(יוסף) בן יועזר איש צרידה על איל קמצא דכן יועל משקין בית ממבחיא דכן הניחא לשמואל דאמר דכן מלטמא טומאת אחרים אבל מומאת עצמן יש להן שפיר אלא לרב דאמר דכן ממש מאי איכא למימר אמר ר"ג בר יצחק אחדא והא כדבריו קאמר דנפישי ועוד והא וכן קתני קשיא גופא יירב אמר ידכן ממש ושמואל אמר דכן מלממא מומאת אחרים אבל מומאת עצמן יש להן רב אמר דכן ממש קסבר מומאת משקין דרבגן וכי גזרו רבגן במשקין דעלמא ובמשקין בית מטבחיא לא גזור ושמואל אמר דכן מלטמא מומאת אחרים אבל מומאת עצמן יש להן קסבר מומאת משקין עצמן דאורייתא לממא אחרים דרבנו וכי גזור רבנן במשקין דעלמא במשקין בית ממבחיא לא גזור וכי לא גזור רבנן לממויי אחרים אבל מומאת עצמן יש להן א"ל רב הונא בר חיננא לבריה כי עיילת לקמיה דרב פפא רמי ליה מי אמר שמואל דכן מלממא מומאת אחרים אבל מומאת עצמן יש להן קרי כאן יוהבשר אשר יגע בכל ממא לא יאכל אמר רב שישא

קשה במה חולקין כיון דר' יוסי אליבא דרבי עקיבא אומר וכי אינו מודה ר' מאיר דלר' עקיבא משקין לטמא אחרים דאורייתא הא ר' עקיבא דריש בהדיא יטמא יטמא בההיא דבו ביום דרש ר' עקיבא ש ותי׳ ה״ר יוסף מירושלים דסבירא לי׳ לר׳ מאיר דיטמא דכתיב גבי

משקין היינו הכשר ומשקה דמקבל טומאה נפקא ליה מדדרים ר' עקיבא גבי חולין יטמאא דשני עושה שלישי ובחולין לכ"ע אין אוכל מטמא וכל שלישי ע״כ היינו משקין ב: בשלמא לשמואל דאמר דכן אחרים. מלממא

אע"ג דרבי אלעזר קאמר אין להן טומאה כל עיקר ב היינו משום דקאי בת"כ אמילתיה דר' שמעון דאמר לאוכלין טמא לכלים טהור ד: חד בתלושין וחד במחוברין.

והא דכתיב (ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע הא אמרינן בפ"ב לחולין (ד' לו: ושם) דחד במת וחד בשרץ וצריכיה וכיון דגלי לן קרא בחד מינייהו דאין חילוק בין תלושין ובין מחוברים ה"ה באידך ומחוברים פי ריב״ח דבשעת חיבורן נדבקו בחוכל והעלה האוכל מן המים אבל אם נגע בעודו במים אינו מוכשר דתנן במסכת מכשירין (פ"ד מ"ו) לנון במערה נדה מדיחתו והוא טהור העלתו כל שהוא מן המים טמא": תירנמא אדם. בפ״ב דחולין

(דף נו:) פריך אהא משקי קאמר ביו"ד שינויה והה משקי קחמר דמשמע ב' משקין והכא לא חיים אהאי פירכא משום דמלי לשנויי מאי משקי משקה דעלמה כדהמר (קדושין ד׳ סד:) בוגרות דעלמא והתם פריך משום דאית ליה שינויא אחרינא ":

ברי' דרב אידי מידי דהוה ארביעי בקדש מתקיף לה רב אשי רביעי בקדש לא איקרי ממא האי איקרי ממא קשיא ת"ש יוכל משקה אשר ישתה בכל כלי יממא מאי יממא הכשיר הכשיר מרישא דקרא שמעת ליה מכל האוכל אשר יאכל וגו' חד בתלושין וחד יובמחוברין וצריכי דאי אשמעינן בתלושין משום דאחשבינהו אכל מחוברין אימא לא ואי תנא מחוברין משום דקיימי בדוכתייהו חשיבי אבל תלושין אימא לא צריכי ת"ש אך מעין ובור מקוה מים יהיה מהור מאי יהיה מהור ממומאתו ותלושין מי מכשירי "והאמר ר' יוסי בר' חנינא ימשקין בית מטבחיא לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין תירגמא על דם דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן המנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנא' יעל הארץ תשפכנו כמים דם שנשפך כמים מכשיר

מטמאין אחרים מדאורייתא, והכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל, הנה כלל המקרא כל מגע טמא לא יאכל, ואיך אמר שמואל הן עצמז טמאיז והז דכז מלטמא והנוגע בו טהור. ודחינז רביעי לא איקרי טטא, ב. איקרי, הא איקרי טמא, ר' רמשיא לשמואל. רביעי לא איקרי טמא, פסול ועלתה בקשיא לשמואל. וחזרנו להקשות לרב דאמר רכן ממש, ת"ש וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא, יכשיר (ו)האוכל זה המשקה שנפל עליו לקבל טומאה. ודחינן ההכשרה של אוכלין כבר למדנהו מרישיה דקרא, . דכתיב מכל האוכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא. ושנינן לעולם תרוייהו הקרקע ונתונים בכלי למחוברין בקרקע דמכשרי, . . כגון המעינות . והבורות וכיוצא בהן וצריכי וכו". ת"ש אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור. מקוה מים ודחינן מאי יהיה טהור הכין פירושיה דקרא, כל כלי י)טמא שיבוא במעין ובור מקוה מים יהיה . מטומאתו. ואקשינז נמי לרב

ואפילו לטומאת עלמן והאי כל משקה אשר ישתה מוקי לה לקמן לענין הכשר בשמעתין: סדע. דאין להם טומאה מן התורה כל עיקר ואפילו לטומאת עלמן: שהרי העיד יוסף בן יועור על איל קמלא דכן. מין חגב שמו איל קמלא דכן שהוא טהור וכשר לאכילה: ועל משקה בים מטבחיא דכן. על משקין של בית המטבחים שבעזרה כגון הדם והמים שהן דכן שאינן מקבלין טומאה אלמא טומאת משקין דרבנן ובהני לא גזרו משום הפסד קדשים דאי דאורייתא היכי מנו רבנן לטהרינהו: הא ניתא. הא דאמרת לר׳ אלעזר יש להן טומאה לשמואל דאמר האי דכן דיוסף בן יועזר דכן מלטמא אחרים קאמר אבל טומאת עלמן יש בהן מלית לתרוצי דהאי אין טומאה למשקין דקאמר רבי אלעזר לטמא אחרים קאמר דהא מעדותו דיוסף בן יועזר מביא ראיה לדבריו ויוסף בן יועזר לטמא אחרים קאמר: **אלא לרב דאמר דכן ממש**. קאמר יוסף בן יועזר ואפי׳ מטומאת עלמן על כרחך רבי אלעזר נמי מטומאת עצמן קאמר: אחדא. הא דקאמר ר׳ אלעזר כדבריו דרבי מאיר אלטמא אחרים טהור דרבי מאיר קאי אבל ליטמא טמא לא סבירא ליה כווחיה: ה"ג והא כדבריו דנפישי קאמר ועוד הא וכן קחני קשיא. דנפישי כלומר כדבריו לשון דברים רבים משמע: **קסבר.** יוסף בן יועזר טומאת משקין אפילו לטומאת עצמן דרבנן: **ושמואל אמר כו' קסבר.** יוסף בן יועזר טומאת משקין דאורייתא לעצמן מן וכל משקה אשר ישתה אבל לטמא אחרים דרבנן וכי גזור רבנן לטמא אחרים במשקין בעלמא אבל משקין בית מטבחיא לא גזור לטמח אחרים אבל טומאת עלמן יש בהן דהא מדאורייתא רמיא עלייהו ולא מלו רבנן למשקליה: קרי כאן והבשר אשר יגע כו'. ונהי דמשקין לא מטמאו אוכלין דחולין מיהו גבי קדשים אשר יגע בכל טמא כחיב וכיון דאמר משקין מטמאין מדאורייתא לעצמן בשר קודש הנוגע בהן הרי נגע בטמא: מידי דהוה ארביעי בקודש. דהוא עלמו פסול ואינו מטמא קודש: רביעי בקודש לא איקרי טמא. ומק"ו הוא דנפיק לן ביה פסולא לקמן⁰ הלכך כי נגע ביה קודש לא קרינן ביה הבשר אשר יגע בכל טמא: **מ"ש וכל משקה אשר ישסה כו'**. דקא משתעי בכלי חרס שקיבל טומאה מן השרץ וכתב [ויקרא יא] כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל וגו' וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא וגו' וקס"ד דהכי קאמר אחד אוכלין שבחוכו ואחד משקין שבחוכו יטמאו ונהי דלא דרשת יטמא יטמא מיהו טומאת עלמן מיהא מיטמו: **מאי יטמא הכשר.** והכי קאמר כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יבא עליו מים או שיבא עליו כל המשקה אשר ישתה בכל כלי הוי הכשר ויטמא האוכל מחמת אויר כלי חרס טמא: בכל כלי היינו משקין תלושין: דאחשבינהו. הואיל ומלאן גילה דעתו שהוא לריך להם וזהו חשיבתן: אך מעין ובור יהיה טהור. דאשמעינן הואיל ומחוברין נינהו לא מיטמו הא תלושין מקבלין טומאה וקשיא לרב: יהיה טהור מטומאסו. והכי קאמר אם יבא הטמא במעין ובור מקוה מים יהיה טהור הואיל וטבל הא שאובין לא מטהרי ליה: וסלושין מי מכשרי. אמים הוא דמתמה משום דמים חלושין לא חשיבי אבל אשאר משקין לא מתמה דכולהו חלושין נינהו: אלא שאין מכשירים. אלמא הכשר תלושין דרבנן הוא דאי מדאורייתא מאן שקליה ממשקי בית מטבחיא דלא ליכשרו: **סירגמא.** להא דקתני אין מכשירין אדם דמשקה בית מטבחיא ולא אמים ודם קדשים רחמנא אפקיה דלא ליכשר כדרבי חייא: שנשפך כמים. דם חולין שאין חשין לקבלו בכלי מכשיר דאיתקש למים אבל דם קדשים מתקבל בכלי ולריך ממנו למזבח ואינו נשפך לאיבוד כמים אינו מכשיר דלא איתקש למים:

דלא מטמו ומכשרי, וכל תלושין דלא מטמו ואפילו משקה בית מטבחיא מכשרי, והאמר ר׳ יוסי בר׳ חנינא משקה בית מטבחיא לא דיין שהן דכן אלא שאינו מכשיר כר׳ יוחנן דאמר דם הנשפך כמים מכשיר, אבל דם קדשים שאינו נשפך כמים אלא שאינו מכשיר כר׳ יוחנן דאמר דם הנשפך כמים מכשיר, אבל דם קדשים שאינו נשפך כמים אלא מתקבל במזרק אינו מכשיר.

אליינדר כי מאיר, וכן היה ד'י אליעזר אומר כדבריו, איני דר' אליעזר כר' מאיר סבירא ליה דאמר משקה ליטמא טמא לטמא דברי ר' מאיר, וכן היה ד'י אליעזר אומר כדבריו, איני דר' אליעזר בער משקה אחרים טהור, והתניא ר'י אליעזר אומר אין טומאה למשקין כל עיקר, תדע שהרי העיד יוסף בן יועזר איש צרדה על משקה בית מטבחיא דכן, הניחא לשמואל דאמר דכן מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן היינו דר' מאיר, אלא לרב דאמר